



የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

# ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

## FEDERAL NEGARIT GAZETA

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

አሥራ አምስተኛ ዓመት ቁጥር ፷፯  
አዲስ አበባ ጥቅምት ፱ ቀን ፳፻፱ ዓ.ም.

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ  
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

15<sup>th</sup> Year No. 67  
ADDIS ABABA 9<sup>th</sup> November 2009

### ማውጫ

ደንብ ቁጥር ፩፻፷፱/፳፻፱  
የጀነቲክ ሀብትና የማህበረሰብ ዕውቀት አርክቦትና  
የማህበረሰብ መብቶች የሚኒስትሮች ምክር ቤት  
ደንብ .....ገጽ ፭ሺ፸፩

### CONTENTS

Regulation No. 169/2009  
Access to Genetic Resources and Community Knowledge,  
and Community Rights Council of Ministers  
Regulation .....Page 5071

የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር ፩፻፷፱/፳፻፱  
የጀነቲክ ሀብትና የማህበረሰብ ዕውቀት አርክቦትና  
የማህበረሰብ መብቶች የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ

Council of Ministers Regulation No. 169 /2009  
C O U N C I L O F M I N I S T E R S R E G U L A T I O N T O P R O V I D E  
F O R A C C E S S T O G E N E T I C R E S O U R C E S A N D  
C O M M U N I T Y K N O W L E D G E , A N D C O M M U N I T Y R I G H T S

የሚኒስትሮች ምክር ቤት የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ  
ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ አስፈጻሚ አካላትን ሥልጣንና  
ተግባር ለመወሰን በወጣው አዋጅ ቁጥር ፱፻፸፩/፲፱፻፺፰  
አንቀጽ ፭ እና የጀነቲክ ሀብትና የማህበረሰብ ዕውቀት  
አርክቦትና የማህበረሰብ መብቶችን ለመወሰን በወጣው  
አዋጅ ቁጥር ፱፻፹፱/፲፱፻፺፰ አንቀጽ ፴፯ መሠረት ይህንን  
ደንብ አውጥቷል።

This Regulation is issued by the Council of Ministers  
pursuant to Article 5 of the Definition of Powers and Duties  
of the Executive Organs of the Federal Democratic Republic  
of Ethiopia Proclamation No. 471/2005 and Article 37 of the  
Access to Genetic Resources and Community Knowledge,  
and Community Rights Proclamation No. 482/2006.

### ክፍል አንድ ጠቅላላ ድንጋጌዎች

### PART ONE General Provisions

#### ፩. አጭር ርዕስ

ይህ ደንብ «የጀነቲክ ሀብትና የማህበረሰብ ዕውቀት  
አርክቦት እና የማህበረሰብ መብቶች የሚኒስትሮች  
ምክር ቤት ደንብ ቁጥር ፩፻፷፱/፳፻፱» ተብሎ  
ሊጠቀስ ይችላል።

#### 1. Short Title

This Regulation may be cited as the "Access to  
Genetic Resources and Community Knowledge, and  
Community Rights Council of Ministers Regulation  
No. 169/2009".

#### ፪. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ  
በስተቀር በዚህ ደንብ ውስጥ፡-

#### 2. Definition

In this Regulation, unless the context requires otherwise:

1. "access agreement" means an agreement, signed in  
accordance with Article 14(2) of the Proclamation,  
on the access to, and sharing the benefits arising  
from the utilization of, genetic resources and/or  
community knowledge;

፩/ «የአርክቦት ውል» ማለት የጀነቲክ ሀብት  
እና/ወይም የማህበረሰብ ዕውቀት ለማርከብና  
ከዚያም የሚገኘውን ጥቅም ለመጋ ራት በአዋጁ  
አንቀጽ ፲፬ (፪) መሠረት የሚፈረም ስምምነት  
ነው።

ያንዱ ዋጋ  
Unit Price 9.70

ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሣ.ቁ ፹ሺ፩  
Negarit Gazeta P.O.box



፲፫/ «አርክቦት»፣ «የጀነቲክ ሀብት»፣ «የማህበረሰብ ዕውቀት»፣ «የአካባቢ ማህበረሰብ»፣ «ሰው»፣ «አግባብነት ያለው ተቋም» እና «መንግሥት» የሚሉት ቃላት በአዋጁ የተሰጣቸው ትርጉም ይኖራቸዋል፤

፲፬/ ማንኛውም በወንድ ጾታ የተገለጸው አነጋገር ሴትንም ይጨምራል።

ክፍል ሁለት  
የአርክቦት ሥነ-ሥርዓት  
ንዑስ ክፍል አንድ  
ለንግድ ዓላማ የሆነ አርክቦት ስነ-ሥርዓት

፫. የአርክቦት ማመልከቻ አቀራረብ

የጀነቲክ ሀብት እና/ወይም የማህበረሰብ ዕውቀትን ለማርከብ በአዋጁ አንቀጽ ፲፬(፩) መሠረት የሚቀርበውን የአርክቦት ማመልከቻ በዚህ ደንብ አባሪ-፩ ላይ በተገለጸው መሠረት መቅረብ ይኖርበታል።

፬. የአርክቦት ማመልከቻን ስለመቀበል

ኢንስቲትዩቱ የአርክቦት ማመልከቻ ሊቀርብለት፡-

፩/ የአርክቦት ማመልከቻው በዚህ ደንብ አባሪ -፩ ውስጥ የተገለጹትን መረጃዎች አሟልቶ የቀረበ መሆኑን ካረጋገጠ ማመልከቻውን በመቀበል በአርክቦት መዝገብ ላይ ይመዘግባል፤ ወይም

፪/ የአርክቦት ማመልከቻው በዚህ ደንብ አባሪ-፩ ላይ የተገለጹትን መረጃዎች አሟልቶ የቀረበ አለመሆኑን ካረጋገጠ የሚጎድለውን መረጃ በመግለጽ ተሟልቶ እንዲቀርብ ለአማልካቹ ይመልስለታል።

፭. የአርክቦት ማመልከቻን ስለመመርመር

፩/ ኢንስቲትዩቱ በዚህ ደንብ አንቀጽ ፬ መሠረት ተቀብሎ የመዘገበውን የአርክቦት ማመልከቻ፣ ከአዋጁ ድንጋጌ እና ቀደም ሲል ከተፈረሙ የአርክቦት ውሎች አንጻር በመመርመር የተጠየቀው አርክቦት ሊፈቀድ የሚችል ወይም መከልከል ያለበት መሆኑን ይወስናል።

፪/ ኢንስቲትዩቱ የአርክቦት ማመልከቻውን ከመረ መረ በኋላ፡-

ሀ) የተጠየቀውን አርክቦት ለመፍቀድ የሚከለክል በቂ ምክንያት መኖሩን ካረጋገጠ፣ አርክቦቱን በመከልከል የከለ ከለበትን ምክንያት በመግለጽ ለአማልካቹ በጽሑፍ ያሳውቃል፤ ወይም

ለ) የተጠየቀውን አርክቦት መፍቀድ የሚከለክል ምክንያት አለመኖሩን ካረጋገጠ ማመልከቻው ለሕዝብ እንዲገለጽ ያደርጋል።

13. the terms “ access”, “genetic resource”, “community knowledge”, “local community”, “person”, “relevant institution” and “state” shall have the meaning given to them in the Proclamation;

14. any expression in the masculine gender includes the feminine.

PART TWO

PROCEDURE OF ACCESS

SECTION ONE

PROCEDURE FOR COMMERCIAL ACCESS

3. Submission of Access Application

The access application to be submitted pursuant to Article 14 (1) of the Proclamation to access genetic resources and/or community knowledge shall be presented in accordance with the form specified in Annex-I of this Regulation.

4. Admission of Access Application

Upon submission of an access application, the Institute shall:

1. admit the access application and register it in the access register, if it ascertains that the access application contains all the information required in Annex-I of this Regulation; or
2. return the access application to the applicant to be completed, stating the information missing, if it ascertains that the access application does not contain all the information required in Annex-I of this Regulation.

5. Examination of Access Application

1. The Institute shall, based on the provisions of the Proclamation and access agreements concluded hitherto, examine the access application admitted under Article 4 of this Regulation and determine whether it may be granted or should be denied.

2. Having examined the access application, the Institute shall:

- (a) if it ascertains that there is sufficient ground to deny the proposed access, deny the proposed access and communicate the same to the applicant in writing stating the reasons for the denial; or
- (b) if it ascertains that there is no ground sufficient to deny the intended access, give public notice of the access application.

፮. የአርክቦት ማመልከቻን ለሕዝብ ስለመግለጽ

፩/ እ.ንስቲ፡ትዩቱ የአርክቦት ማመልከቻውን በአመልካቹ ወጪ ሰፊ ስርጭት ባለው ብሔራዊ ጋዜጣ እና እንደ ሁኔታው አርክቦቱ ለፈ.ሀም በታቀደበት አካባቢ በሚታተም የአካባቢ ጋዜጣ ላይ ታትሞ ለሕዝብ እንዲገለጽ ያደርጋል።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተጠቀሰው የህዝብ ማስታወቂያ፡-

ሀ) የአመልካቹን ማንነትና ሌሎች አስፈላጊ ዝርዝሮችን፤

ለ) ማርኩብ የተፈለገውን የጀነቲክ ሀብት እና/ወይም የማህበረሰብ ዕውቀት መግለጫ፤ እና

ሐ) የጀነቲክ ሀብቱ እና/ወይም የማህበረሰብ ዕውቀቱ ሊውል የታሰበበትን አገልግሎት የሚገልጹ ዝርዝሮችን፤ መያዝ አለበት።

፫/ ማናቸውም ሰው የሕዝብ ማስታወቂያው ለህ ዝብ ከተገለፀበት ዕለት አንስቶ በ፵ ቀናት ውስጥ በአርክቦት ማመልከቻው ላይ ተቃዋሚ ለማቅረብ ወይም አስተያየት ለመስጠት ይችላል።

፬/ እ.ንስቲ፡ትዩቱ እንደ አስፈላጊነቱ አግባብነት ያላቸው ተቋማት በአርክቦት ማመልከቻው ላይ አስተያየት እንዲሰጡ ለማድረግ ይችላል።

፯. የአርክቦት መረጃ ለሕዝብ ግልጽ ስለማድረግ

የአርክቦት ማመልከቻ በማቅረብ ወይም አርክቦትን በመቆጣጠር ሃይት ለእ.ንስቲ፡ትዩቱ የሚቀርብ የአርክቦት መረጃ ለሕዝብ ግልጽ ይደረጋል፤ መረጃውን መመልከት የፈለገም ማንኛውም ሰው ሊመለከተው ይችላል።

፰. በሚሰጥር የሚያዝ መረጃ

፩/ የዚህ ደንብ አንቀጽ ፯ ድንጋጌ በ.ኖርም፣ አሳማኝ ምክንያት በቀረበ ጊዜ እ.ንስቲ፡ትዩቱ የአርክቦት ማመልከቻ በሚቀርብበት ወይም የአርክቦት ቁጥጥር በሚደረግበት ሃይት ለእ.ንስቲ፡ትዩቱ የሚቀርብ፣ በይፋ ያልተገለፀና በሦስት ወገኖች ቅን ላልሆነ የንግድ ዓላማ ሊውል የሚችል የአርክቦት መረጃ ከ፲ ዓመት ላልበለጠ ጊዜ በሚሰጥር እንዲያዝ ለመፍቀድ ይችላል።

፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ድንጋጌ በ.ኖርም የአርክቦት አመልካቹን ማንነት፣ ለማርኩብ የተፈለገውን የጀነቲክ ሀብት ዓይነት፣ የጀነቲክ ሀብቱ የሚገኝበትን አካባቢ፣ የጀነቲክ ሀብቱን የሚያቀርበው ሰው ማንነት ወይም የጀነቲክ ሀብቱ በሚሰበሰብበት ወቅት አብሮ የሚገኘውንና አርክቦቱን የሚቆጣጠረውን ተቋም ማንነት የሚመለከት መረጃ በሚሰጥር እንዲያዝ አይፈቀድም።

6. Publication of Access Application

1. Public notice of the access application shall be given, at the expense of the access applicant, in a national newspaper having wider distribution and, as appropriate, in the local newspaper of the locality where the access is intended to take place.

2. The public notice referred to in sub-article (1) of this Article shall contain the following particulars:

(a) the identity and other necessary particulars of the applicant;

(b) the description of the proposed genetic resource and/or the community knowledge; and

(c) the proposed use of the genetic resource and/or the community knowledge.

3. Any person may lodge objection against, or give comment on, the access application within 30 days from the date of its publication.

4. The Institute may, as appropriate, also ask for the opinion of relevant institutions on the access application.

7. Publicity of Access Information

Any information communicated to the Institute in the course of access application or in the course of monitoring access shall be public and may be consulted by any interested person.

8. Confidential Information

1. Notwithstanding the provisions of Article 7 of this Regulation, the Institute may, upon acceptable justification, grant confidential treatment, for a period of not more than 10 years, to the information which shall be communicated to it in the course of access application or monitoring access and which has not been divulged and could be used for disloyal commercial purposes by third parties.

2. Notwithstanding the provisions of sub-article (1) of this Article, confidentiality may not be granted to information on the identification of the applicant, the genetic resource to be accessed, the locality where the genetic resource is found, the supplier of the genetic resource or the relevant institution accompanying and monitoring the access.

- ፫/ የአርክቦት መረጃ በሚሰጥ ለእንዲያዝሉት የሚፈልግ የአርክቦት አመልካች፣ መረጃው በሚሰጥ እንዲያዝ የሚያስፈልግበትን ምክንያትና በሚሰጥ ለእንዲያዝ የተፈለገውን መረጃ በመግለጽ ጥያቄውን በጽሑፍ ለኢንስቲትዩቱ ማቅረብ አለበት።
- ፬/ ኢንስቲትዩቱ የአርክቦት መረጃ በሚሰጥ እንዲያዝ ሲፈቅድ፣ በሚሰጥ የሚያዘውን መረጃና በሚሰጥ የሚቆይበትን ጊዜ ማመልከት ይኖርበታል።
- ፭/ ኢንስቲትዩቱ በሚሰጥ እንዲያዝ የፈቀደውን መረጃ በተለየ ፋይል በማድረግ በሚሰጥ ይይዛል።

**፯. በሚሰጥ የተያዘ መረጃን ስለመግለጽ**

- ፩/ በሚሰጥ እንዲያዝ የተፈቀደ መረጃ በፍርድ ቤት ትዕዛዝ፣ በሚሰጥ እንዲያዝ የተፈቀደበት ጊዜ ሲያበቃ ወይም በተዋዋይ ወገኖች የጋራ ስምምነት መሠረት ካልሆነ በስተቀር ለሦስተኛ ወገን አይገለጽም።
- ፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ድንጋጌ ቢኖርም፣ ኢንስቲትዩቱ በሚሰጥ እንዲያዝ የተፈቀደ መረጃን ሠራተኞቹ ወይም አማካሪዎቹ እንዲገመግሙት ሊገልጽላቸው ይችላል፤ ሆኖም ይህ በሚፈጸምበት ወቅት ኢንስቲትዩቱ መረጃው በሚሰጥ የተያዘ መሆኑን ሠራተኞቹንና አማካሪዎቹን ማስገንዘብ አለበት።

**፮. የአርክቦት ውሳኔ አሰጣጥ**

- ፩/ በአርክቦት ማመልከቻው ላይ ተቃውሞ ለማቅረብ ወይም አስተያየት ለመስጠት የተቀመጠው የጊዜ ገደብ እንዳለቃ፣ ኢንስቲትዩቱ የቀረቡለትን ተቃውሞዎችና አስተያየቶች በመመርመር፡-
  - ሀ) የአርክቦት ማመልከቻው ሊከለከል የሚችልበት ምክንያት መኖሩን ካረጋገጠ፣ የአርክቦት ማመልከቻውን ጠቅላይ በማድረግ ይህንኑ ለአመልካቹ ያሳውቃል፤ ወይም
  - ለ) የአርክቦት ማመልከቻውን የሚያስከልክል ምክንያት አለመኖሩን ካረጋገጠ፣ አርክቦቱ ሊፈቀድ እንደሚችል በመወሰን የአርክቦትና ጥቅም ተጋሪነት ድርድር እንዲደረግ ለአርክቦት አመልካቹ ያሳውቃል።
- ፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) (ለ) መሠረት ሊፈቀድ እንደሚችል የተወሰነ የአርክቦት ማመልከቻ የማህበረሰብ ዕውቀት ማርከብን የሚጨምር በሆነ ጊዜ፣ ኢንስቲትዩቱ በዚህ ድንብ ክፍል ሦስት በተገለጸው መሠረት የማህበረሰብ እሺታ እንዲሰጥበት ያደርጋል።

- 3. An access applicant who wishes a confidential treatment of access information shall present to the Institute a request in writing justifying the request for confidentiality and specifying the information to be confidential.
- 4. Where the Institute grants confidentiality, it shall specify the information to be confidential and the term of confidentiality.
- 5. The information to which confidential treatment has been granted shall be kept in a separate file under the custody of the Institute.

**9. Disclosure of Confidential Information**

- 1. Confidential information may not be communicated to third parties except upon court order, expiry of the period of confidentiality, or mutual agreement of the parties.
- 2. Notwithstanding the provisions of sub-article (1) of this Article, the Institute may disclose confidential information to its employees or consultants for purpose of evaluation; provided however, that it shall make its employees and consultants aware of the confidentiality of the information.

**10. Access Decision**

- 1. Upon the expiry of the time limit set for submission of objection and opinion, and having examined the public objections and opinions submitted, if any, the Institute shall:
  - (a) if it ascertains that there exists a sufficient ground to deny the proposed access, deny the access and inform the same in writing to the applicant indicating the reason for the denial; or
  - (b) if it ascertains that there exists no ground sufficient to deny access, it shall determine that the access may be granted and call upon the access applicant to negotiate an access and benefit agreement.
- 2. Where the access application which has been determined under sub-article (1) (b) of this Article that the access could be granted includes access to community knowledge, the Institute shall cause that community consent be given thereon in accordance with Part Three of this Regulation.

ንዑስ ክፍል ሁለት

ለንግድ ዓላማ ያልሆነ አርክቦት ሥነ-ሥርዓት

፲፩. የማመልከቻ አቀራረብ

በአዋጁ አንቀጽ ፲፭ መሠረት ለሚያከናውኑት የትምህርት ወይም የምርምር ተግባራት ለማዋል የጀነቲክ ሀብት እና/ወይም የማህበረሰብ ዕውቀት ማርክብ የሚፈልጉ የኢትዮጵያ ከፍተኛ የትምህርት ተቋማትና የምርምር ተቋማት እንዲሁም ተቋማቶቻቸው በኢትዮጵያ የሆነ የበይነ-መንግሥታት ተቋማት ለኢንስቲትዩቱ የሚያቀርቡት የአርክቦት ማመልከቻ በዚህ ደንብ አባራጃ መሠረት መቅረብ ይኖርበታል።

፲፪. የፈቃድ አሰጣጥ

ኢንስቲትዩቱ በዚህ ደንብ አንቀጽ ፲፩ መሠረት በኢትዮጵያ የትምህርት ወይም የምርምር ተቋም ወይም ተቋማቶቹ በኢትዮጵያ በሆነ የበይነ-መንግሥታት ተቋም የአርክቦት ማመልከቻ ሲቀርብለት፤ አመልካቹ አርክቦቱን ሲያካሄድ የሚኖሩበትን ግዴታዎች በመወሰንና ለዚህም የአርክቦት ውል በማስፈረም የአርክቦት ፈቃድ ይሰጣል።

፲፫. የጀነቲክ ሀብትን ከሀገር ስለማስወጣት

፩/ በዚህ ደንብ አንቀጽ ፲፪ መሠረት የአርክቦት ፈቃድ የሚሰጣቸው የኢትዮጵያ ከፍተኛ የትምህርት ተቋማትና የምርምር ተቋማት እንዲሁም ተቋማቶቻቸው በኢትዮጵያ ውስጥ የሆነ የበይነ-መንግሥታት ተቋማት የጀነቲክ ሀብትን ወደ ውጭ እንዲልኩ ፈቃድ ካልተሰጣቸው በስተቀር የአረከቡትን የጀነቲክ ሀብት ከኢትዮጵያ ማስወጣት አይችሉም።

፪/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ድንጋጌ በሰርም፣ የኢትዮጵያ ከፍተኛ የትምህርት ተቋማት ወይም የምርምር ተቋም ወይም ተቋማቶቹ በኢትዮጵያ የሆነ የበይነ-መንግሥታት ተቋም ምርምሩን ኢትዮጵያ ውስጥ ለማካሄድ የማይችል መሆኑን ኢንስቲትዩቱ ካረጋገጠ፣ የጀነቲክ ሀብትን ወደውጪ መላክ የማይችል መሆኑን በሚሰጠው የአርክቦት ፈቃድ ውስጥ ማመልከት ይችላል።

፫/ ኢንስቲትዩቱ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት የጀነቲክ ሀብትን ከኢትዮጵያ ለማስወጣት ፈቃድ ሲሰጥ፣ ሀገሪቱ በጀነቲክ ሀብቱ ላይ ያላትን መብት ሊያስጠብቅ የሚችልና የጀነቲክ ሀብቱ የሚወሰድበትን የውጭ ሀገር ተቋም ያካተተ የአርክቦት ውል ማስፈረምና የስምምነቱን አፈጻጸም መከታተል ይኖርበታል።

SECTION TWO

PROCEDURE FOR NON-COMMERCIAL ACCESS

11. Submission of Access Application

The access application which Ethiopian higher learning and research institutions as well as inter-governmental institutions based in Ethiopia shall present to access genetic resources and/or community knowledge for purpose of their institutional activities in accordance with Article 15 of the Proclamation shall be presented in accordance with Annex-II of this Regulation.

12. Granting of Permit

Upon receipt of access application by national higher learning or research institution or an inter-governmental institution based in Ethiopia in accordance with Article 11 of this Regulation, the Institute shall, having determined the obligation the applicant shall have while having access and upon signing of access agreement to this effect, grant access to the applicant.

13. Exporting of Genetic Resource

1. Ethiopian higher learning and research institutions as well as inter-governmental institutions based in Ethiopia who are granted access permit in accordance with Article 12 of this Regulation, shall not export genetic resources out of Ethiopia unless they are given explicit permit to this effect.

2. Notwithstanding the provisions of sub-article (1) of this Article, where the Institute ascertains that Ethiopian higher learning or research institution or an inter-governmental institution based in Ethiopia, can not undertake the research in Ethiopia, it may state in the access permit that it can export genetic resources out of Ethiopia.

3. Where the Institute grants permit to export genetic resources out of Ethiopia in accordance with sub-article (2) of this Article, it shall cause that an access agreement be concluded that enable protect the interests of the country over the genetic resource in question and that shall also bind the foreign institution where the research is intended to take place, and follow up and monitor the observance of such agreement.

ንዑስ ክፍል ሦስት

የባለ-ብዙ ወገን አርክቦት ሥነ ሥርዓት

፲፬. የባለ-ብዙ ወገን አርክቦት ቅድመ ሁኔታዎች

በባለ-ብዙ ወገን አርክቦት ሥርዓት መሠረት የጀነቲክ ሀብት አርክቦት የሚፈቀደው፡-

- ፩/ የተጠየቀውን የጀነቲክ ሀብት ዓይነት በዓለም አቀፍ ስምምነቱ አባራጅ ውስጥ ተጠቅሶ የሚገኝ ከሆነ እና የጀነቲክ ሀብቱ ለምግብና ግብርና ምርምር፣ ማዳቀልና ሥልጠና አገልግሎት ለመጠቀምና ለማንበር ብቻ የሚውል እና ይህም አገልግሎት ለኬሚካል፣ ለመድሃኒት እና/ወይም ለሌላ ለምግብ ወይም ለመኖ ያልሆነ ኢንዱስትሪያዊ አገልግሎት ማዋልን የማይጨምር ከሆነ፤
- ፪/ የአርክቦት አመልካቹ የዓለም አቀፍ ስምምነቱ ፈራሚ የሆነ ሀገር ዜጋ ወይም ነዋሪ ከሆነ፤ እና
- ፫/ የጀነቲክ ሀብቱ ለአገዛዥ ጥቅም አገልግሎት እንዲውል በኢትዮጵያ መንግሥት መሥሪያ ቤቶች የዘበታ ወይም የኢዘቦታ ጥበቃና አስተዳደር ስር የሚገኝ ከሆነ ወይም የጀነቲክ ሀብቱ ባለይዘታ የሆነ በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኝ ሰው የጀነቲክ ሀብቱ በባለ-ብዙ ወገን አርክቦት ሥርዓቱ ውስጥ እንዲካተት የፈቀደ በሆነ ጊዜ ብቻ፤ ነው።

፲፭. የአርክቦት ማመልከቻ

በባለ-ብዙ ወገን አርክቦት ሥርዓት መሠረት የጀነቲክ ሀብት ለማርክብ የሚፈልግ ሰው በዚህ ደንብ አባራጅ በተገለጸው መሠረት የተዘጋጀ የአርክቦት ማመልከቻ ለኢንስቲትዩቱ ማቅረብ አለበት።

፲፮. የባለ-ብዙ ወገን አርክቦት ውሳኔ አሰጣጥ

ኢንስቲትዩቱ የቀረበለትን የባለ-ብዙ ወገን አርክቦት ማመልከቻ ከመረመረ በኋላ፡-

- ፩/ የአርክቦት ማመልከቻው በዚህ ደንብ አንቀጽ ፲፬ የተጠቀሱትን የባለ-ብዙ ወገን አርክቦት ቅድመ ሁኔታዎች የማላ መሆኑን ካረጋገጠ፣ የባለ-ብዙ ወገን አርክቦት ፈቃድ ለአመልካቹ ይሰጣል፤ ወይም
- ፪/ የአርክቦት ማመልከቻው በዚህ ደንብ አንቀጽ ፲፬ የተጠቀሱትን የባለ-ብዙ ወገን አርክቦት ሥርዓት ቅድመ ሁኔታዎች የማያሟላ መሆኑን ካረጋገጠ፣ አርክቦቱን በመክልከል ይህንኑ ለአመልካቹ ያሳውቃል።

፲፯. የአርክቦት ክፍያ

፩/ የባለ-ብዙ ወገን አርክቦት የተፈቀደለት አመልካች የጀነቲክ ሀብቱን ለማቆየትና ለአርሱ ለማቅረብ የሚያስፈልገውን ወጪ መሸፈን ይገባዋል። ይህም የጀነቲክ ሀብቱን ለመጠበቅ የወጣውን ወጪ፣ ናሙናው ሊሰጠው የሚችለው ተባዝቶ ወይም ተሰብስቦ ከሆነ ለማባዛት ወይም ለመሰብሰብ የሚያስፈልገውን ወጪ፣ እንዲሁም ናሙናው ከበሽታ ነፃ መሆኑን ለማረጋገጥ፣ ለማሸግና በፖስታ ለመላክ የሚያስፈልጉ እና የመሳሰሉ ወጪዎችን ይጨምራል።

SECTION THREE

PROCEDURE FOR MULTILATERAL SYSTEM OF ACCESS

14. Conditions of Multilateral System of Access

Access to genetic resources in accordance with the multilateral system of access shall be granted only if:

- 1. the type of the genetic resource requested is listed in Annex-I of the International Treaty and the intended use of the genetic resource is solely for the purpose of utilization and conservation for research, breeding and training for food and agriculture, provided that such use does not include chemical, pharmaceutical and /or other non-food or feed industrial uses;
- 2. the access applicant is a citizen of a country that is party to the International Treaty; and
- 3. the requested genetic resource is under the ex situ or in situ management and control of the Ethiopian government organs or the possessor thereof has consented to conducting of the multilateral system of access.

15. Access Application

A person who wants to access genetic resources under the multilateral system of access shall present to the Institute an access application in the form stated in Annex-III of this Regulation.

16. Decision on Multilateral Access

Having examined the access application under the multilateral system, the Institute shall:

- 1. if the conditions of multilateral system of access stipulated under Article 14 of this Regulation are met, grant to the applicant access under the multilateral system of access; or
- 2. if the access application does not meet the conditions of multilateral system of access stipulated under Article 14 of this Regulation, deny the access and notify the same to the applicant.

17. Access Fee

1. An access applicant, who is granted access under the multilateral system of access, shall pay for the cost for maintaining and for providing him the genetic resource. Such costs shall include the cost for maintaining the sample, multiplication, collection, packaging, postage, phytosanitary certification and the like.

፪/ ኢንስቲትዩቱ የባለብዙ ወገን ጀነቲክ ሀብት እርክቦት ፈቃድ ሲሰጥ አመልካቹ መከፈል የሚገባውን የእርክቦት ክፍያ ይወስናል።

፫. የተቀላጠፈ እርክቦት ስለመስጠት

ኢንስቲትዩቱ የባለብዙ ወገን የእርክቦት ፈቃድ ሲሰጥ፣ ሌላ ተጨማሪ ቅድመ ሁኔታ ሳይጠይቅ የጀነቲክ ሀብት ቁስ ማስተላለፊያ መደበኛ ውል በማስፈረምና የእርክቦት ክፍያ በማስከፈል የጀነቲክ ሀብቱን ካለው የፓስፖርት መረጃና ማሰጥር ያልሆኑ ተያያዥ ገላጭ መረጃዎች ጭምር ለአመልካቹ ይሰጣል።

፬. ክትትልና ቁጥጥር

ኢንስቲትዩቱ በባለብዙ ወገን እርክቦት ሥርዓት መሠረት የሰጠው የጀነቲክ ሀብት በተፈረመው የጀነቲክ ቁስ ማስተላለፊያ መደበኛ ውል መሠረት ጥቅም ላይ መዋሉን በመከታተልና በመቆጣጠር አግባብነት ባለው ህግ መሠረት አስፈላጊ ውን እርምጃ መውሰድ አለበት።

፭. ክስ ስለማቅረብ

የጀነቲክ ቁስ ማስተላለፊያ መደበኛ ውል አፈጻጸምን አስመልክቶ የሚነሳ ክርክር ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ሊቀርብ ይችላል።

ከፍል ሦስት

የማህበረሰብ እሿታ አሰጣጥ ሥነ-ሥርዓት

፳፩. እሿታ የሚሰጠውን ማህበረሰብ ስለመለየት

፩/ የማህበረሰብ ዕውቀትን ለማርከብ ለሚቀርብ የእርክቦት ማመልከቻ እሿታ የሚሰጠው የዕውቀቱ ባለቤት የሆነው ማህበረሰብ ነው።

፪/ የማህበረሰብ ዕውቀትን ለማርከብ ማመልከቻ ሲቀርብለት፣ ኢንስቲትዩቱ ቀደም ሲል ባካሄደው የጀነቲክ ሀብት እና/ወይም የማህበረሰብ ዕውቀት ስርጭት አሰሳ ላይ በመመስረትና አግባብነት ካላቸው የክልል አካላት ጋር በመመካከር የማህበረሰብ ዕውቀቱ ባለቤት የሆነው ማህበረሰብ እንዲለይና የማህበረሰብ እሿታ እንዲሰጥበት ያደርጋል።

፳፪. የማህበረሰብ እሿታ አሰጣጥ

የማህበረሰብ እሿታ የሚሰጠው ፤ የማህበረሰብ ዕውቀቱ ባለቤት የሆነው ማህበረሰብ የሚገኘው፡-

- ፩/ በአንድ ወረዳ ውስጥ ብቻ ከሆነ፣ በወረዳው ምክር ቤት፣
- ፪/ በአንድ ክልል ውስጥ በሚገኙ የተለያዩ ወረዳዎች ወይም ሆኖች ውስጥ ከሆነ፣ ከእነዚህ ወረዳዎች ወይም ሆኖች የተወከሉ የክልል ምክር ቤት አባላትን በማካተት በሚቋቋም የክልል ምክር ቤት ጊዜያዊ ኮሚቴ፣ ወይም

2. Upon granting access under the multilateral system, the Institute shall determine the access fee to be paid.

18. Provision of Facilitated Access

Where the Institute grants access under the multilateral system of access, it shall provide the requested genetic resource together with the passport data and other non-confidential descriptive data to the applicant without any other requirement, upon signing of the standard material transfer agreement and payment of the access fee.

19. Follow up and Monitoring

The Institute shall follow up and monitor whether the utilization of the genetic resource provided is in compliance with the standard material transfer agreement and take the necessary measure in accordance with applicable laws.

20. Claims

Claims arising in relation to the implementation of the standard material transfer agreements may be presented to the Federal High Court.

PART THREE

COMMUNITY CONSENT PROCEDURE

21. The Community Giving Consent

- 1. The community which is the custodian of the community knowledge shall give consent to the access application thereto.
- 2. Upon receipt of an access application to access community knowledge, the Institute shall, based on the survey it has undertaken on the distribution of genetic resources and/or community knowledge and in consultation with the relevant regional bodies, cause that the community which is the custodian of the community knowledge be identified and community consent given thereon.

22. Community Consent How Given

- Community consent shall be given:
- 1. where the community giving consent resides only in one Woreda, by the Woreda Council;
  - 2. where the community giving consent resides in different Woredas or Zones of one region, by the provisional committee of the regional council consisting members represented from such Woredas or Zones;

፫/ በተለያዩ ክልሎች ውስጥ ከሆነ፣ ማህበረሰቡ ከሚገኝባቸው አካባቢዎች የተወካዮች የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት አባላትን በማካተት በሚቋቋም የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጊዜያዊ ኮሚቴ፣ አማካይነት ይሆናል።

**፳፫. የአርክቦት ማመልከቻን ለእሺታ ስለማቅረብ**

ለማህበረሰብ ዕውቀት አርክቦት ማመልከቻው እሺታ የሚሰጠው ማህበረሰብ በዚህ ደንብ አንቀጽ ፳፩(፪) መሠረት ተለይቶ እንደታወቀ ኢንስቲትዩቱ፡-

፩/ የማህበረሰብ እሺታ የሚሰጠው በህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት በሚቋቋም ጊዜያዊ ኮሚቴ ከሆነ፣ የአርክቦት ማመልከቻውን ከውሳኔ ሀሳብ ጋር ለሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ያቀርባል፤

፪/ የማህበረሰብ እሺታ የሚሰጠው በወረዳ ምክር ቤት ወይም በክልል ምክር ቤት በሚቋቋም ጊዜያዊ ኮሚቴ ከሆነ፣ የአርክቦት ማመልከቻውን ከውሳኔ ሀሳብ ጋር እሺታውን ለሚሰጠው የወረዳ ምክር ቤት ወይም የክልል ምክር ቤት እንዲያቀርብ አግባብነት ሳለው የክልል አካል ያስተላልፋል።

**፳፬. የእሺታ አሰጣጥ ሥነ-ሥርዓት**

፩/ የወረዳ ምክር ቤቶች፣ የክልል ምክር ቤት ጊዜያዊ ኮሚቴዎች እና የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጊዜያዊ ኮሚቴዎች የማህበረሰብ እሺታ የሚሰጡት የምክር ቤቶቻቸውን የሰብሰባና የውሳኔ አሰጣጥ ሥነ-ሥርዓት ስመከተል ይሆናል።

፪/ የወረዳ ምክር ቤቶች፣ የክልል ምክር ቤት ጊዜያዊ ኮሚቴዎች እና የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጊዜያዊ ኮሚቴዎች የሚሰጡት ሙሉ ቅጂ ለኢንስቲትዩቱ ቀርቦ ከአርክቦት መዝገብ ጋር ይያያዛል።

**፳፭. ወጪን ስለመሸፈን**

የማህበረሰብ እሺታ ለማሰጠት የሚያስፈልገውን ወጪ የአርክቦት አመልካቹ ይሸፍናል።

**ክፍል አራት**

**የአርክቦት ገንዘብ አስተዳደርና አጠቃቀም**

**፳፮. የአርክቦት ገንዘብ አስተዳደር**

፩/ ከጀነቴክ ሀብት እና/ወይም የማህበረሰብ ዕውቀት አርክቦት የሚገኘው ገንዘብ ሁሉ ጥቅም ላይ እስከሚውል ድረስ «የአርክቦት ፈንድ» በሚሰኝ ልዩ ሃሳብ እንዲቀመጥ ይደረጋል።

3. where the community giving resides in an area which falls in different regions, by the provisional committee of the House of Peoples' Representatives consisting of members represented from such area where the community resides.

**23. Submission of Access Application for Community Consent**

Upon identification of the community which shall give community consent for the access application in accordance with Article 21(2) of this Regulation, the Institute shall:

1. where the community consent shall be given by the provisional committee of the House of Peoples' Representatives, submit to the House of Peoples' Representatives, the access application together with decision proposal thereon; or

2. where the community consent shall be given by the Wereda Council or the provisional committee of the Regional Council, submit the access application to the relevant regional body so that it shall submit to the Wereda Council or the Regional Council the access application together with decision proposal thereon.

**24. Procedure of Giving Community Consent**

1. The Wereda Council or the provisional committees of the Regional Council or the House of Peoples' Representatives shall give community consent in accordance with the procedure of their respected councils.

2. The copy of the community consent given by the Wereda Council or the provisional committee of the Regional Council or the House of Peoples' Representatives shall be sent to the Institute and filed with the access register.

**25. Cost**

The access applicant shall cover the cost required for obtaining community consent.

**PART FOUR**

**ADMINISTRATION AND UTILIZATION OF ACCESS MONEY**

**26. Administration of Access Money**

1. All the money obtained from access to genetic resources and/or community knowledge shall be deposited in a special account called "access fund"

፪/ ከእያንዳንዱ የአርክቦት ውል የሚገኝ ገንዘብ በተለየ የባንክ ሂሳብ ሆኖ በአርክቦት ፈንድ ውስጥ ተለይቶ ይቀመጣል።

፫/ ኢንስቲትዩቱ የእያንዳንዱ የአርክቦት ውል ዘመን ሲያበቃ ወይም እንደ አስፈላጊነቱ ከዚያም በፊት በማናቸውም ጊዜ የአርክቦት ገንዘብ በዚህ ደንብ አንቀጽ ፳፮ እና ፳፯ በተደነገገው መሠረት ጥቅም ላይ እንዲውል ያደርጋል።

**፳፮. የአርክቦት ገንዘብን ለብዝሃ ህይወት ጥበቃ ስለማዋል**

፩/ በአዋጁ አንቀጽ ፲፰(፩) መሰረት ለብዝሃ ህይወትና ለማህበረሰብ ዕውቀት ጥበቃ እንዲውል የተመደበው የአርክቦት ገንዘብ፣ ገንዘቡን ያስገኘውን የጀነቲክ ሀብት ለመጠበቅ፣ ወይም ገንዘቡን ያስገኘው የጀነቲክ ሀብት የመመናመን እደጋ ከሌለበት ሌሎች የጀነቲክ ሀብቶችን ለመጠበቅና በዘላቂነት ለመጠቀም እንዲሁም ተያያዥ ለማህበረሰብ ዕውቀቶችን ለመጠበቅ ለሚነደፉ ፕሮጀክቶች ማስፈጸሚያ ይውላል።

፪/ የአርክቦት ገንዘብ ጥቅም ላይ የሚውል ባቸው የብዙሃ ሕይወት ጥበቃ ፕሮጀክቶች የሚመረጡት ኢንስቲትዩቱ አግባብነት ላላቸው የክልልና የፌዴራል አካላት በሚያደርገው ግብዣ መሠረት ከሚቀርቡት የፕሮጀክት ሀሳቦች መሀከል ይሆናል።

፫/ ኢንስቲትዩቱ የእያንዳንዱ የአርክቦት ውል ዘመን ሲያበቃ ወይም እንደ አስፈላጊነቱ ከዚያም በፊት በማናቸውም ጊዜ ኢንስቲትዩቱ የፕሮጀክት ሀሳቦች የሚቀርቡበትንና የሚመረጡበትን መመዘኛዎች በመወሰን የፕሮጀክት ሀሳቦች እንዲቀርቡ አግባብነት ላላቸው የክልልና የፌዴራል አካላት ጥሪ ያደርጋል።

፬/ አሸናፊው ፕሮጀክት እንደተመረጠ፣ ለፕሮጀክቱ ማስፈጸሚያ የሚሆን ገንዘብ ከአርክቦት ገንዘብ ሂሳብ ወጪ ሆኖ ፕሮጀክቱን ለሚያስፈጽመው አካል ይከፈላል።

**፳፯. የአርክቦት ገንዘብን ለማህበረሰቦች ጥቅም ስለማዋል**

በአዋጁ አንቀጽ ፱ (፩) እና (፪) መሠረት ለማህበረሰቦች ጥቅም እንዲውል የተወሰነው የአርክቦት ገንዘብ የዚያ የጀነቲክ ሀብትና የማህበረሰብ ዕውቀት ባለቤት ለሆነው ማህበረሰብ ጠቀሜታ ለሚነደፉ የልማት ፕሮጀክቶች ማስፈጸሚያ ይውላል።

2. The money to be obtained from each access agreement shall be deposited in a separate account in the access fund.

3. The Institute shall, upon the expiry of each access agreement, or, as necessary, at any time before such period, cause that the access money shall be put to use pursuant to the provisions of Articles 27 and 28 of this Regulation.

**27. Utilization of Access Money for Biodiversity Conservation**

1. The access money allocated for biodiversity conservation and promotion of community knowledge pursuant to Article 18(1) of the Proclamation shall be used to finance projects designed for the conservation and promote the sustainable utilization of the biodiversity resources and the associated community knowledge.

2. The biodiversity conservation projects shall be selected from project proposals submitted by the relevant regional and federal bodies upon invitation by the Institute.

3. Upon the expiry of each access agreement, or, as necessary, at any time before such period, the Institute shall invite the relevant regional and federal bodies to submit project proposals specifying the criterion for the submission and selection of project proposals.

4. Upon selection of the winning project, the project money shall be paid from the access money to the project implementer.

**28. Utilization of Access Money by Communities**

The access money allocated to the benefit of communities pursuant to Article 9(1) and (2) of the Proclamation shall be used to finance development projects designed to benefit the community which is the custodian of the genetic resources and/or the community knowledge accessed.



**፴፪. የውሳኔ አሰጣጥ ሥነ-ሥርዓት**

የወረዳ ምክር ቤቶች፣ የክልል ምክር ቤት ጊዜያዊ ኮሚቴዎች እና የሀዘብ ተወካዮች ምክር ቤት ጊዜያዊ ኮሚቴዎች የአርክቦት ገንዘብ ጥቅም ላይ የሚውልበትን የልማት ፕሮጀክት የሚወስኑት የምክር ቤቶቻቸውን የሰብሰባና የውሳኔ አሰጣጥ ሥነ-ሥርዓት በመከተል ይሆናል።

**፴፫. ወጪን ስለመሸፈን**

ለማህበረሰብ ጥቅም የሚነደፉ የልማት ፕሮጀክቶችን ለማስወሰን ወጪ የሚጠይቅ ከሆነ ወጪው ከማህበረሰቡ የአርክቦት ገንዘብ ድርሻ ላይ የሚሸፈን ይሆናል።

**ክፍል አምስት  
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች**

**፴፬. የአርክቦት መዝገብ**

አ/ ኢንስቲትዩቱ ለሕዝብ ክፍት የሆነ የአርክቦት መዝገብ ይይዛል።

ዬ/ የአርክቦት መዝገቡ የሚከተሉትን ሰነዶች ይካትታል፡-

- ሀ) የአርክቦት ማመልከቻዎችን፤
- ለ) የአርክቦት ማመልከቻዎች ውድቅ የተረገባቸውን ውሳኔዎች፤
- ሐ) የአርክቦት ማመልከቻዎች ለሕዝብ የተገለጹባቸውን ማስታወቂያዎች፤
- መ) በአርክቦት ማመልከቻዎች ላይ የቀረቡ መቃወሚያዎችንና አስተያየቶችን፤
- ሠ) የአርክቦትና ጥቅም ተጋሪነት ውሎችን፤
- ረ) የተፈረሙ የጀነቲክ ቁስ ማስተላለፊያ መደበኛ ስምምነቶችን፤
- ሰ) የአርክቦት ፈቃዶችን፤
- ሸ) የአርክቦት ውል ክትትልና ቁጥጥር ሪፖርቶችን፤
- ቀ) የአርክቦት ውል ማሻሻያዎችን፤ ፅገዳዎችን ወይም መቋረጦችን፤
- በ) የአርክቦት ውሎችን እና የጀነቲክ ቁስ ማስተላለፊያ መደበኛ ስምምነቶችን በሚመለከት የተሰጡ የፍርድ ቤት ውሳኔዎችን።

**፴፭. የኢንስቲትዩቱ ሥልጣንና ሃላፊነት**

ኢንስቲትዩቱ የሚከተሉት ሥልጣንና ሃላፊነት ይኖሩታል፡-

- አ/ ይህንን ደንብ ለማስፈሰም የሚያስፈልግ መመሪያ የማውጣት፤
- ዬ/ አግባብነት ያላቸውን አካላት በማስተባበር ለክልሎች የቴክኒክ ድጋፍ የመስጠት፤

**32 Decision Making Procedure**

The Wereda Council, the provisional committees of Regional Councils and the provisional committees of the House of Peoples' Representatives shall determine the utilization of access money in accordance with the procedure of their respected councils.

**33. Cost**

Where cost is involved to get determined the development projects to benefit communities, it shall be covered from the community's share of the access money.

**PART FIVE  
MISCELLANEOUS PROVISIONS**

**34. Access Register**

1. The Institute shall keep a register of access which shall be open to public.
2. The access register shall include:
  - (a) access application;
  - (b) dismissal of access application;
  - (c) public notice of access application;
  - (d) objections and opinions on access application;
  - (e) access agreements;
  - (f) standard material transfer agreements signed;
  - (g) access permit;
  - (h) access follow-up and monitoring reports;
  - (i) amendments, suspension and termination of access agreements; and
  - (j) court decisions related to access agreements, and standard material transfer agreements signed.

**35. Powers and Responsibility of the Institute**

The Institute shall have the following powers and responsibilities:

- 1/ to issue directives necessary for the implementation of this Regulation;
- 2/ by coordinating the relevant institutions, to provide the necessary technical support to regions;

፫/ በባለብዙ ወገን የአርክቦት ሥርዓቱ የሚሸፈን የጀነቲክ ሀብት በእጃቸው የሚገኝ በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኙ ሰዎች የጀነቲክ ሀብቱን በባለብዙ ወገን ሥርዓቱ ውስጥ እንዲያካትቱ የማበረታታት።

፴፮. የክልሎች ሥልጣንና ሀላፊነት

ክልሎች የሚከተሉት ሥልጣንና ሀላፊነቶች ይኖራቸዋል፡-

፩/ ይህንን ደንብ በክልላቸው ለማስፈፀም የሚያስፈልጉ ደንቦችን ማውጣት፤ እና

፪/ ይህንን ደንብ በክልላቸው የሚያስፈፅም ለካል የመሰየምና የማጠናከር።

፵፯. ተፈጻሚነት የሌላቸው ሕጎች

ማናቸውም ደንቦች፣ መመሪያዎች ወይም ለሥራሮች ይህንን ደንብ እስከተቃረኑ ድረስ በዚህ ደንብ ውስጥ በተደነገጉ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖራቸውም።

፵፰. ደንቡ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ ደንብ በፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል ።

አዲስ አበባ ጥቅምት ፱ ቀን ፪ሺ፪ ዓ.ም

መለስ ዜናዊ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ  
ጠቅላይ ሚኒስትር

3/ to encourage any person in the country who is in possession of a genetic resource under the multilateral system of access to include the same into the multilateral system of access.

*36. Responsibility of Regions*

Each regional state shall have the following powers and responsibilities:

1/ enact detailed regulations necessary to implement this Regulation in their respective regions; and

2/ designate and strengthen institutions at all levels that shall implement this Regulation.

*37. Inapplicable Laws*

No regulations, directives or practices shall, in so far as they are inconsistent with this Regulation, be applicable with respect to matters provided for by this Regulation.

*38. Effective Date*

This Regulation, shall enter in to force on the date of publication in the Federal Negarit Gazeta.

Done at Addis Ababa, on this 9<sup>th</sup> day of  
November, 2009

MELES ZENAWI  
PRIME MINISTER OF THE FEDERAL  
DEMOCRATIC  
REPUBLIC OF ETHIOPIA

አባሪ - ፩

ANNEX - 1

ለንግድ ዓላማ የሆነ የአርክቦት ማመልከቻ ፎርም

FORM OF COMMERCIAL ACCESS APPLICATION

፩. ጠቅላላ መረጃ

1. General Information

፩.፩ የተፈጥሮ ሰው የሆነ የአርክቦት አመልካች የሚያቀርበው መረጃ፡-

1.1 Information to be supplied by an access applicant who is natural person:

ሀ) የአመልካቹ ስም፤

(a) name of applicant;

ለ) አድራሻው፤

(b) address;

ሐ) ያለው ሙያ (ካሪኩለም ቪቴ ይያያዛል)።

(c) qualifications (curriculum vitae to be attached).

፩.፪ በሕግ የሰውነት መብት ያለው የአርክቦት አመልካች የሚያቀርበው መረጃ፡-

1.2 Information to be supplied by an access applicant who is legal person:

ሀ) የድርጅቱ ስም፤

(a) name of organization;

ለ) የተመዘገበ አድራሻው፤

(b) registered address;

ሐ) የተቋቋመበት ሰነድ (የሰነዱ ኮፒ ይያያዛል)፤

(c) establishment document (copy of the document to be attached);

መ) በታቀደው ፕሮጀክት ውስጥ የሚሳተፉት ሰዎች የስም ዝርዝርና ሙያ (ካሪኩለም ቪቴ ይያያዛል)፤

(d) names and qualification of individuals participating in the proposed project (curriculum vitae to be attached);

ሠ) የድርጅቱ ዝርዝር ሁኔታ፡-

(e) details of the organization:

i) እናት ወይም ቅርንጫፍ ኩባንያ ያዎች፤

(i) holding or subsidiary companies;

ii) ከአርክቦት ፕሮጀክቱ ጋር ግንኙነት ያላቸው ግለሰቦች ዝርዝር፤

(ii) individuals connected with the project;

iii) የአርክቦት ማመልከቻውን በሚመለከት ማናገር የሚችለው ሰው ስም፣ አድራሻ እና በድርጅቱ ውስጥ ያለው ሀላፊነት።

(iii) name and address of the contact person in regard to the application and the position held in the organization.

፪. ዝርዝር የአርክቦት መረጃ

2. Detailed Access Information

፪.፩ ገንዘብ ነክ መረጃ

2.1 Financial details:

ሀ) የአርክቦት ፕሮጀክቱ በጀት፤

(a) the budget for the project;

ለ) የአርክቦት ፕሮጀክቱን በገንዘብ የደገፋ ድርጅቶች ወይም ግለሰቦች ካሉ ዝርዝራቸው።

(b) details of institution or individual that sponsored the project, if any.

፪.፪ የቴክኒክ መረጃ

2.2 Technical Particulars:

ሀ) ለማርከብ የተፈለገው የጀነቲክ ሀብት ዓይነት ዝርዝር፡-

(a) Details of the genetic resource to be accessed:

i) ስለጀነቲክ ሀብቱ ሳይንሳዊ መረጃ፤

(i) scientific tax;

ii) ጀነቲክ ሀብቱ ወይም የርሱ ውጤት የሚሰጠው ወይም ወደፊት ሊሰጥ የሚችለው ጠቀሜታ፤

(ii) the actual and potential uses of the genetic resource and its derivatives;

iii) የጀነቲክ ሀብቱ ሊሰበሰብ የታሰበበት አካባቢ (የሚታወቅ ከሆነ)፤

(iii) the specific locality where the collection is intended to be undertaken, if known;

iv) የጀነቲክ ሀብቱ ሊገኝ የሚችልባቸው ሌሎች አካባቢዎች ዝርዝር (የሚታወቅ ከሆነ)፤

(iv) other possible locations of the genetic resource, if known;

- v) ለማርከብ የተፈለገው ጀነቲክ ሀብት አካል መግለጫ (ሕብረ ሕዋስ፣ ዘር፣ ቅጠል ... ወዘተ) ፤
- vi) የሚሰበሰበው ጀነቲክ ሀብት መጠን፤
- vii) ከጀነቲክ ሀብቱ ጋር ተያይዞ የሚገኝ የማሕበረሰብ ዕውቀት፤
- viii) አርክቦት የሚፈጸምበት የጀነቲክ ሀብት የሚገኘው በአዘዎታ ከሆነ የጀነቲክ ሀብቱን ያለ የሚገኘው ተቋም ማንነት።

ለ) የአሰባሰብ ተልዕኮው ዕቅድ ዝርዝር፡-

- i) ለማርከብ የተፈለገውን የጀነቲክ ሀብት የሚያቀርበው ሰው ማንነት፤
- ii) የጀነቲክ ሀብቱ የሚገኘው በመሰብሰብ ከሆነ የሚሰበሰብበት ስልት፤
- iii) በጀነቲክ ሀብት አሰባሰብ ላይ ኢትዮጵያውያን ባለሙያዎችና ተቋሞች የሚሳተፉ ከሆነ እነማን እንደሆኑ፤
- iv) የጀነቲክ ሀብት አሰባሰብ የሚጀመርበትና የሚጠናቀቅበት ጊዜ ሰሌዳ፤
- v) አመላካቹ የጀነቲክ ሀብቱን ለመለየትና ለመሰብሰብ ድጋፍ የሚፈልግ ከሆነ የሚፈልገው የድጋፍ ዓይነት።

ሐ) ጀነቲክ ሀብቱ የሚውልበት አገልግሎት ዝርዝር፡-

- i) ጀነቲክ ሀብቱ ሊውል የታሰበበት ጠቀሜታ፤
- ii) የምርምሩ ዓይነትና ጥልቀት እንዲሁም ጥቅም ላይ የሚውለው የባለሙያና የመሣሪያ ዓይነት፤
- iii) ከምርምሩ የሚጠበቀው ጠብቆትና ምርምሩ የሚፈጅው ጊዜ ግምት፤
- iv) ምርምሩና የማልማት ሥራው የተለያዩ ክፍሎች የሚካሄዱባቸው ቦታዎች፤
- v) ኢትዮጵያውያን ባለሙያዎች በምርምሩ ሙስጥ የሚሳተፉ ከሆነ የሚሳተፉበት ሁኔታና የተሳትፏቸው ጥልቀት፤
- vi) በምርምሩ ሙስጥ ሊሳተፉ እና ሃይቱን ሊቆጣጠሩ የሚችሉ ኢትዮጵያውያን ተቋማት እነማን እንደሆኑ (ሊታወቅ የሚችል ከሆነ)፤
- vii) የጀነቲክ ሀብቱ መጀመሪያ እና በተጣይነት ሊወሰድ የሚችልባቸው ቦታዎች፤

- (v) the parts of the genetic resource to be accessed (tissues, seeds, leaves ...etc.);
- (vi) quantity to be collected;
- (vii) any community knowledge associated with the genetic resource;
- (viii) in case the genetic resource is held in *ex-situ*, details of the institution holding it.

(b) Details of planned collection mission:

- (i) identification of the provider of the genetic resource for which access is sought;
- (ii) the collection method to be used if the genetic resource is intended to be collected;
- (iii) the names and particulars of Ethiopian nationals and institutions, if any, intended to participate in the collection mission;
- (iv) expected date of start and completion of the collection mission;
- (v) give details, if applicant requires assistance to identify and collect the genetic resource.

(c) Details of the proposed use of the genetic resource:

- (i) the type of use to which the genetic resource will be put;
- (ii) the type and extent of the research as well as the expertise and equipment to be used;
- (iii) the expected research result and the estimated time of completion;
- (iv) the places where each element of the research and development program will take place;
- (v) the manner and extent of participation of Ethiopian nationals in the research, if any;
- (vi) national institutions which will participate in the research and be in charge of monitoring the process if known;
- (vii) the primary and the probable subsequent destinations of the genetic resource;



- ፪.፪ ደንቲክ ሀብቱ የሚገኝበት ቦታ፤
- ፪.፫ የደንቲክ ሀብቱ ሊውል የታሰበበት ጠቀሜታ ዝርዝር፤
- ፪.፬ የታሰበው ምርምር ዓይነትና ጥልቀት እንዲሁም ጥቅም ላይ የሚውለው የባለሙያና የመሣሪያ ዓይነት፤
- ፪.፭ ምርምሩ የሚፈጀው ጊዜና ከምርምሩ የሚጠበቀው ውጤት
- ፪.፮ የምርምሩ የተለያዩ ክፍሎች የሚካሄዱ ባቸው ቦታዎች
- ፪.፯ የደንቲክ ሀብቱ መጀመሪያ እና በቀጣይነት ሊወሰድ የሚችልባቸው ቦታዎች፤
- ፪.፰ ምርምሩ በጠቅላላ ወይም የምርምሩ ክፍል የሚካሄድበት ቦታ ከኢትዮጵያ ውጪ በሆነ ጊዜ ኢትዮጵያ ውስጥ መካሄድ የማይችልበት ምክንያት ዝርዝር።

- 2.2 the specific locality of the genetic resource;
- 2.3 details of the proposed use of the genetic resource;
- 2.4 the type and extent of the research and the professionals and equipments to be used;
- 2.5 the estimated time of completion and the results expected of the research;
- 2.6 the places where each element of the research program will take place;
- 2.7 the primary and the probable subsequent destinations of the genetic resource;
- 2.8 if the research or part of it takes place outside of Ethiopia, the reason why it cannot be undertaken in Ethiopia.

፫. የመሀላ ቃል

እኔ ከዚህ በታች የፈረምኩት የአርክቦት አመልካች በዚህ ማመልከቻ ውስጥ የጠቀሰው መረጃ ትክክለኛና እውነት መሆኑን በመሐላ ቃል አረጋግጣለሁ።

3. Sworn Statement

I, the undersigned access applicant, hereby confirm by a sworn statement that the information contained in this access application is correct and truthful.

፬. የአመልካቹ ፊርማ

የፈራሚው ስም \_\_\_\_\_  
 ሀሳፊነት \_\_\_\_\_  
 ፊርማ \_\_\_\_\_  
 ቀን \_\_\_\_\_

4. Signature

Name of the signatory .....  
 Position .....  
 Signature: .....  
 Date: .....

አባሪ - ፫

የባለብዙ ወገን አርክቦት ማመልከቻ ፎርም

ANNEX-III

FORM OF ACCESS APPLICATION UNDER THE MULTILATERAL SYSTEM

፩. ጠቅላላ መረጃ

- ፩.፩ የተፈጥሮ ሰው ከሆነ የአርክቦት አመልካች የሚያቀርበው መረጃ፤
  - ሀ) የአመልካቹ ስም ፤
  - ለ) የአመልካቹ አድራሻ ።
- ፩.፪ በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው የአርክቦት አመልካች የሚያቀርበው መረጃ፤
  - ሀ) የድርጅቱ ስም፤
  - ለ) የድርጅቱ አድራሻ፤
  - ሐ) ድርጅቱ የተቋቋመበት ወይም የተመዘገበበት ሰነድ (የሰነዱ ኮፒ ይያያዛል)።

1. General Information

- 1.1 Information to be supplied by an access applicant who is natural person:
  - (a) name;
  - (b) address.
- 1.2 Information to be supplied by and access applicant who is legal person:
  - (a) name of organization;
  - (b) registered address;
  - (c) establishment or registration document (copy of the document to be attached).

ጁ. ለማርክብ የተፈለገው የጀነቲክ ሀብት ዝርዝር መግለጫ

- ጁ.፩ ስለጀነቲክ ሀብቱ ሳይንሳዊ መረጃ፤
- ጁ.፪ ሊውል የታሰበበት አገልግሎት፤
- ጁ.፫ ጀነቲክ ሀብቱን ይዞ የሚገኘው ወይም የሚያቀርበው ተቋም፡፡

፫. የመሃላ ቃል

እኔ ከዚህ በታች የፈረምኩት የአርክብት አመልካች በዚህ ማመልከቻ ውስጥ የተጠቀሰው መረጃ ትክክለኛና እውነት መሆኑን እና በጀነቲክ ቁስ ማስተላለፊያ ስምምነቱ ውስጥ የተቀመጡ ቅድመ ሁኔታዎችንና ግዴታዎችን የማክብር መሆኔን በመላላ ቃል አረጋግጣለሁ፡፡

፬. ፊርማ

የፈራሚው ስም \_\_\_\_\_  
 ሀላፊነት (በህግ የሰውነት መብት የተሰጠውን እካል በመወከል ሲሆን) \_\_\_\_\_  
 ፊርማ \_\_\_\_\_  
 ቀን \_\_\_\_\_

- 2. Details of the genetic resource to be accessed
  - 2.1 specific taxa;
  - 2.2 intended purpose of use;
  - 2.3 the institution holding, or the provider of, the genetic resource.

3. Sworn Statement

I, the undersigned access applicant, hereby confirm by a sworn statement that the information contained in this access application is correct and truthful and hereby confirm that I shall abide all the terms and conditions of the standard material transfer agreement.

4. Signature

Name of applicant .....  
 Position (in the case of representing  
 legal person) .....  
 Signature .....  
 Date .....